

תשובות לשאלות נפוצות אודות שנת ההתמחות

שאלה: מתי ניתן להשתתף בתכנית ההתמחות בהוראה?

תשובה: ללומדים הסדירים במכללות: בשנת העבודה הראשונה בהוראה, החל מהשנה האחרונה ללימודים, בתנאי שסיימו את כל חובותיהם בתחום ההתנסות בהוראה בשדה, בתחום לימודי הדיקטטיקה, קורס בטחון ובטיחות, קורס זה"ב וקורס עזרה ראשונה, וכן השלימו לפחות 80% של החובות הלימודיים של שנים א-ג בהתאם לתכנית הלימודים.

לתלמידי היחידה להסבת אקדמאים להוראה: החל מהשנה השנייה ללימודים, בתנאי שסיימו את כל החובות בתחום לימודי הדיקטטיקה, ההתנסות בהוראה בשדה וקורס עזרה ראשונה, וכן השלימו לפחות 80% של החובות הלימודיים בהתאם לתכנית הלימודים.

ללומדים באוניברסיטאות: החל מהשנה השנייה ללימודיהם לתעודת הוראה, עם סיום חובותיהם בתחום ההתנסות בהוראה בשדה, בתחום הדיקטטיקה וקורס עזרה ראשונה, וכן השלימו לפחות 80% של החובות הלימודיים בהתאם לתכנית הלימודים.

שאלה: בתוך כמה שנים ממועד סיום הלימודים יש להשלים את חובת ההתמחות בהוראה?

תשובה: אין הגבלה. כל שנה שתהיה השנה הראשונה לעבודת ההוראה במסגרת המוכרת לצורך ההתמחות בהוראה - תיחשב כשנת ההתמחות בהוראה.

שאלה: מהו משך תקופת העבודה המוכר לעניין ההתמחות בהוראה?

תשובה: שנת לימודים מלאה מ-1 בספטמבר של שנת ההתמחות ועד סופה של אותה שנת לימודים.

משך תקופת העבודה המינימלי המוכר לצורך ההתמחות בהוראה, במקרה שלא התאפשרה העסקה משך שנת לימודים מלאה הוא שישה חודשים. (למי שלא הצליחו להשתבץ בעבודה בתחילת שנת לימודים ומצאו עבודה בשלב מאוחר יותר כגון מילוי מקום חופשת לידה, או לכל מי שנבצר ממנו לעבוד זמן ארוך יותר בשל לידה, מחלה, אי מציאת עבודה נוספת וכיו"ב).

ניתן לפצל את ששת החודשים לשתי תקופות בנות שלושה חודשים רצופים כל אחת,

שימו לב: לא תוכר צבירה של ימי עבודה בודדים (מילוי מקום מזדמן) לעניין ההתמחות בהוראה.

שאלה: האם ניתן לצבור שישה חודשי עבודה, לצורך ההתמחות בהוראה, במשך שנה וחצי או

שנתיים?

תשובה: לא, שנת ההתמחות בהוראה היא שנת לימודים אחת מספטמבר עד יוני של אותה השנה.

שאלה: כמה שעות שבועיות יש לעבוד במסגרת ההתמחות?

תשובה: שליש משרה לפחות, במשך כל שנת ההתמחות.

שאלה: אילו תפקידים מוכרים לעניין ההתמחות בהוראה?

תשובה: ככלל, ההתמחות בהוראה תיעשה בשכבת הגיל (קדם יסודי, יסודי, חט"ב או על-יסודי), ובהתמחויות (מקצועות ההוראה), שהמתמחה הוכשר להם במהלך ההכשרה להוראה. ההתמחות מאושרת בתפקידי הוראה בלבד, בתקן ובשכר של מורה/גננת. ככלל, העסקה בתפקידי סיוע, תגבור, טיפול, הדרכה, וכיו"ב אינה מוכרת לעניין ההתמחות בהוראה. יש לבדוק ב"חוברת מסגרות עבודה מאושרות" אם התכנית הספציפית המוצעת למתמחה מוכרת לעניין ההתמחות בהוראה. עבודה בהתנדבות אינה מוכרת לעניין ההתמחות. משרד החינוך קבע כי כל משתתף בתכנית ההתמחות בהוראה ישתכר בדורג מורה/גננת בלבד, על-פי מעמדו האקדמי.

שאלה: האם ההשתתפות בסדנת ההתמחות היא חובה?

תשובה: כן. ההשתתפות בסדנה זו היא חלק בלתי נפרד מתכנית ההתמחות בהוראה. תכנית ההתמחות מספקת למתמחה שני מוקדים של תמיכה אישית וסיוע פרופסיונלי: במוסד המכשיר – סדנת ההתמחות, בשדה – החונך/ת. פעולתם של שני מוקדים אלה אמורה להביא לקליטה קלה ומוצלחת יותר של המתמחה במערכת.

שימו לב: אישור על סיום סדנת ההתמחות הוא אחד התנאים לקבלת הרישיון לעיסוק בהוראה בסיום שנת ההתמחות.

שאלה: מהו תפקידו של החונך?

תשובה: החונך מלווה את המתמחה ברציפות, במשך כול שנת עבודתו הראשונה בהוראה על כל היבטיה. הוא מספק למתמחה תמיכה מקצועית, חברתית ורגשית ומעריך את התפתחותו המקצועית. החונך מסייע למתמחה להיקלט בסביבת העבודה הספציפית בדרך של הצמחת היכולות החינוכיות למתמחה במילוי תפקידו, כהמשך לתהליך הכשרתו של המתמחה לקראת הכניסה למקצוע. החונך הוא שותף פעיל בתהליך ההערכה של המתמחה על שני שלביו: "הערכה מעצבת" ו"הערכה מסכמת". החונך יתעד בכתב את המשוב על עבודת המתמחה, ובכלל זה דוחות צפייה בשיעוריו, כבסיס להחלטות ועדת ההערכה.

- חונך/ת חייב/ת להיות בעלת/תעודת הוראה/רשיון הוראה ומורה בפועל.
- בעלת/ת ותק של חמש שנים בהוראה לפחות,
- עובד הוראה שעבר בהצלחה קורס להכשרת חונכים באחד המוסדות להכשרת עובדי הוראה, או שישתתף בקורס זה במקביל לתהליך החונכות.
- קיום מפגשים קבועים וקשר אישי מקצועי שוטף עם המתמחה.
- צפייה בשני שיעורים לפחות, בכול מחצית שנה – בתאום מראש עם המתמחה. קיום שיחת משוב בעקבות כול צפייה ותיעוד התצפיות ושיחות המשוב לצורך הערכת המתמחה.
- הזמנת המתמחה לצפות בשני שיעורים לפחות של החונך.
- מתן "הערכה מעצבת" באמצע שנת ההתמחות ו"הערכה מסכמת" בסופה.

חונך ב"אופק חדש" יקבל גמול חונכות של 2.4% מהשכר המשולב לכל מתמחה. על החונך להקדיש לכל מתמחה שעת חונכות נפרדת.

חונך למתמחה בבתי ספר של בעלויות, זכאי לגמול חונכות המתעדכן מדי שנה. את שכר החונכים מעביר משרד

החינוך למוסד המכשיר וזה מעביר אותו לחשבון הבנק של כל חונך.

המנהל ממנה את המורה החונך/ת ובגני-הילדים: המפקחת ממנה גנת חונכת.

שאלה: אם עבודת המתמחה מפוצלת בין מספר מוסדות, באיזה מוסד תיעשה הערכתו?

תשובה: הליך ההערכה יעשה במוסד שבו מועסק המתמחה במספר השעות הרב ביותר ובו מונה לו חונך. עם זאת, חשוב שהמתמחה יקבל חוות דעת על עבודתו מהמומנים עליו בכל אחד מהמוסדות הנוספים שבהם הוא מועסק ויצרף אותה לטופסי ההערכה במוסד שבו נעשה הליך הערכתו.

שאלה: מהם מועדי ההערכה הרשמיים שבהם יש להעריך את המתמחה?

תשובה: קיימים שני מועדים רשמיים להערכת המתמחה:

משלב אמצע שנה-ינתן עד ליום ה-31 בינואר של שנת ההתמחות.

הערכה מסכמת - תינתן עד ליום ה-30 ביוני של שנת ההתמחות.

שאלה: מהן המלצותיה של ההערכה המסכמת?

תשובה: ההערכה המסכמת תמליץ על אחת מהחלופות הבאות:

המתמחה סיים בהצטיינות את שנת ההתמחות. המתמחה סיים בהצלחה את שנת ההתמחות. המתמחה נדרש לשנת התמחות נוספת. המתמחה לא יוכל לשמש כלל כמורה. עמד המתמחה בהצלחה בדרישות של שנת ההתמחות, ובכלל זה מילוי כל חובות הלימודים בסדנת ההתמחות, על סמך האישור הני"ל ולאחר שימציא תעודות על השכלתו – תעודת הוראה ותואר אקדמי ואישור על סיום סדנת ההתמחות, ינפיק לו אגף דירוג והסמכה באגף הבכיר לכוח אדם במשרד

החינוך "רישיון לעיסוק בהוראה". (האחראית הינה הגב' שרית אגמי, מנהלת ענף הסמכה ורישיונות לעיסוק בהוראה, אגף בכיר לכוח אדם בהוראה, משרד החינוך ירושלים, 91911, טלפון 02-5604742)

ה"רישיון לעיסוק בהוראה" הוא שמתיר לנושא אותו לעסוק במקצוע ההוראה במערכת החינוך מדינת ישראל.

שאלה: האם יש המשך ליווי לאחר שיש בידי רישיון לעיסוק בהוראה?

תשובה: על כל עובד הוראה חדש, בשנה הראשונה שלאחר שנת ההתמחות, להירשם לקורס חובה, מיועד לעובדי הוראה חדשים, והוא כולל מפגשים קבוצתיים וליווי אישי. הקורס מיועד רק למי שעוסק בהוראה באותה השנה.

היקף הקורס: 30 שעות. מוכר לקידום במתווה הפיתוח המקצועי. בנוסף, 20 שעות ליווי אישי.

קורס זה הוא חובה לעובדי הוראה חדשים, לצורך קידום בדרגות. יש לתאם עם המנהל/המפקח את בחירת המלווה. המלווה יכול להיות החונך משנת ההתמחות.

הרישום לקורס ייעשה אצל רכז הקורסים למורים חדשים במכללה או באוניברסיטה.

שאלה: מתי אקבל קביעות במשרד החינוך?

תשובה: מתמחה שהשתבץ לפחות בשליש משרה על תקן פנוי בשנת ההתמחות כאשר משרד החינוך שילם את משכורתו, ובשנה השנייה הינו בעל רישיון לעיסוק בהוראה ומקבל את משכורתו ממשרד החינוך בהיקף של לפחות שליש משרה על תקן פנוי, -יוערך ע"י המנהל לצורך מתן קביעות במערכת. אם ההערכה הינה חיובית, המורה יקבל קביעות בתחילת שנת עבודתו השלישית.

שאלה: קיבלתי הארכת ניסיון בעובדתי לצורך מתן קביעות. כיצד זה בא לידי ביטוי בליווי?

תשובה: מורים בשנה השנייה שלאחר שנת ההתמחות שקיבלו הארכת ניסיון (לא קיבלו קביעות), ממשיכים לקבל ליווי אישי בהיקף של 20 שעות, על יד עובד הוראה מלווה. הליווי האישי מוכיח את עצמו כמשאב משמעותי ביותר הניתן לעובד ההוראה החדש בראשית דרכו המקצועית. השיח הרפלקטיבי האישי על עבודת ההוראה הוא כלי המעצים במיוחד את ההתפתחות המקצועית האישית של עובד ההוראה.

שאלה: האם גם מי שלא מקבל את שכרו ממשרד החינוך נדרש לפתוח תיק במשרד החינוך?

תשובה:

שאלה: האם סדנת הסטאז' מוכרת לצורכי גמול?

תשובה: למתמחה ב"אופק חדש" לא תוכר סדנת הסטאז' לצורך הפיתוח המקצועי. למתמחה ב"עוז לתמורה" תוכר סדנת הסטאז' כגמול לפיתוח המקצועי, רק אם עשה את סדנת הסטאז' אחרי שכבר היה לו תואר ותעודת הוראה.

שאלה: האם ניתן לעשות השתלמויות נוספות במהלך שנת ההתמחות והן תוכרנה לצורך קבלת גמול?

תשובה: מתמחה שהועסק בתנאי "אופק חדש" או "עוז לתמורה", שהשתתף בשנת ההתמחות, יכול בנוסף לסדנת הסטאז', להשתתף בהשתלמות מוסדית – והיא תוכר לו כ- 30 שעות לצורך קידום בדרגה. הכרה זו היא החל משנת תשע"ח.

שאלה: האם שנת ההתמחות מוכרת לצורכי ותק וקידום בדרגות?

שנת ההתמחות נחשבת כשנת ותק לקביעות, בתנאי שמשך תקופת ההתמחות עונה על הכללים להכרה בשנה זו כשנת ותק: לא פחות מ-6 חודשי עבודה באותה שנה.

תשובה: ב"אופק חדש" - בנוסף להכרה לוותק לקביעות – שנת ההתמחות מוכרת גם כוותק לצורך הבראה ולצורך מענק יובל. אולם, שנת ההתמחות איננה נחשבת כוותק לשכר או כוותק לצורך קידום בדרגה ברפורמה "אופק חדש". כל תהליכי הקידום בדרגה מתייחסים החל מהשנה שלאחר ההתמחות. ב"עוז לתמורה" – שנת ההתמחות מוכרת לוותק לכל דבר וענין.

שאלה: כיצד אני מקבל את רישיון ההוראה?

תשובה: בתום שנת ההתמחות בהוראה, לאחר שההערכה המסכמת נקלטה במשרד החינוך והמתמחה קיבל עליה מכתב הצלחה דרך המערכת הממוחשבת – ישלח המתמחה את האישור אודות ההתמחות, והאישור אודות סדנת הסטאז', בצירוף מסמכי סיום תואר וסיום תעודת הוראה אל האגף הבכיר לכוח אדם בהוראה, לצורך קבלת רישיון לעיסוק בהוראה. הרישיון יישלח אל המתמחה בדואר. מתמחה שקיבל בהערכה המסכמת המלצה על שנת התמחות נוספת או על כישלון בהתמחות – לא יוכל לקבל רישיון לעיסוק בהוראה ויהא עליו לחזור על שנת ההתמחות כולל סדנה.

שאלה: מי ממנה לי את המורה החונך / הגנת החונכת?

תשובה: מורה חונך למתמחה בבית הספר הוא עובד הוראה בתפקיד מורה, המועסק בסגל בית הספר בו מועסק המתמחה.

גנת חונכת למתמחה בגן ילדים היא עובד הוראה בתפקיד גנת, המועסקת בגן ילדים באותו יישוב בו מועסקת המתמחה.

מינוי מורה חונך ייעשה על ידי מנהל ביה"ס.

מינוי גנת חונכת ייעשה על ידי מפקחת גן הילדים.

מנהל בית ספר או מפקחת גן ילדים לא ישמשו כחונכים

שאלה: האם אני חייבת לעשות את סדנת הסטאז' 'מכללה בה עשיתי את תעודת ההוראה'?

תשובה: לא. בשנת ההתמחות חייב המתמחה להשתתף בסדנה של תמיכה, העצמה והתפתחות מקצועית - סדנת סטאז'. חובה על המתמחה להשתתף בסדנת סטאז' לאורך כל השנה, באחת מן המכללות לחינוך או האוניברסיטאות. יש להירשם לסדנא כבר באוגוסט/ספטמבר. קבלת הרישיון מותנה גם בעמידה בהצלחה בדרישות הסדנה.

שאלה: מתי ניתן לקבל פטור מסטאז'?

תשובה: פטורים מהתמחות הם עובדי הוראה קבועים במערכת החינוך, או בעלי ותק של 5 שנים בהוראה, לאחר קבלת אישור לפטור מסטאז' מהמפקח מר משה מאיר

שאלה: האם אני חייבת לעשות את הסטאז' באותו מסלול/התמחות שבו התמחיתי בתעודת ההוראה?

תשובה: התמחות בהוראה תיעשה בשכבת הגיל: קדם יסודי, יסודי, חט"ב או על יסודי, ובהתמחויות, מקצועות ההוראה, שהמתמחה הוכשר להם במהלך ההכשרה להוראה. על כל מועמד להתמחות, למצוא עבודה בהתאם להכשרתו. יש לפנות למפקחים במחוזות, ניתן גם לברר ישירות בבתי הספר.

שאלה: האם שנת ההתמחות נחשבת כשנת ותק וקידום בדרגות?

תשובה: שנת ההתמחות נחשבת כשנת ותק לקביעות, בתנאי שמשך תקופת ההתמחות עונה על הכללים להכרה בשנה זו כשנת ותק: לא פחות מ 6-חודשי עבודה באותה שנה.

ב"אופק חדש" - בנוסף להכרה לוותק לקביעות, בתנאי שמשך תקופת ההתמחות עונה על הכללים להכרה בשנה זו כשנת ותק: לא פחות מ 6-חודשי עבודה באותה שנה.

ב"אופק חדש" - בנוסף להכרה לוותק לקביעות-שנת ההתמחות מוכרת גם כוותק לצורך הבראה ולצורך מענק יובל. אולם שנת ההתמחות איננה נחשבת כוותק לשכר או כוותק לצורך קידום בדרגה ברפורמת" אופק חדש". כל תהליכי הקידום בדרגה מתייחסים החל מהשנה שלאחר ההתמחות. ב"עוז לתמורה" - שנת ההתמחות מוכרת לוותק לכל דבר וענין.

שאלה: מתי יש להקליד את טופס כניסה להתמחות (טופס השיבוץ)?

תשובה: מיד עם מציאת עבודת ההוראה, על המתמחה למלא את טופס הכניסה להתמחות באופן מקוון. הטופס נמצא במידע אישי ויהיה זמין עם שיבוצכם לסדנת הסטאז'.

שאלה: עד איזה תאריך ניתן להיכנס לשנת ההתמחות?

תשובה: המועד האחרון לכניסה להתמחות, לצורך עבודה בטווח של ששה חודשים לפחות, הוא 20 בדצמבר בכל שנה. במקרה זה תוכרנה גם שתי תקופות עבודה של שלושה חודשים כל אחת לפחות באותה שנה. בכל מקרה לא תוכר צבירה של ימי עבודה בודדים של מילוי מקום יומי כהתמחות בהוראה.

שאלה: מי שעושה את תעודת ההוראה בחינוך מיוחד והתמחות נוספת (מתמטיקה או מדעים) תמיד שואל במה עליהם לעשות את ההתמחות? בחנ"מ או בהתמחות השניה?

תשובה: שתי ההתמחויות אפשריות

שאלה: מי שתעודת ההוראה שלו היא בחנ"מ, האם יכול לעבוד בחינוך הרגיל?

תשובה: אפשרי אך לפי חוזר מנכל עדיפות להעסקה תהיה למי שהתנסה בחינוך המיוחד בשנת הסטאז'.

שאלה: האם מי שהתמחה בעל יסודי יכול ללמד ביסודי וההיפך?

תשובה: אפשרי עם אישור מיוחד מראש היחידה לכניסה להוראה

בהצלחה!